

ANTI-FASCIST '77

σύντομη ιστορία του βρετανικού αντιφασισμού
σε πρώτο πρόσωπο (1970-1980)

Martin Lux

ANTI-FASCIST '77

σύντομη ιστορία του βρετανικού αντιφασισμού
σε πρώτο πρόσωπο (1970-1980)

antifa scripta
Σεπτέμβριος 2008

Το βιβλίο *Anti-fascist '77: Σύντομη Ιστορία του Βρετανικού Αντιφασισμού σε Πρώτο Πρόσωπο (1970-1980)* εκδόθηκε σε 1000 αντίτυπα στην Αθήνα το Σεπτέμβριο του 2008.

Για την μετάφραση, την επιμέλεια και τη σελιδοποίηση ευθύνονται οι εκδόσεις *antifa scripta*. Ευχαριστούμε όσους βοήθησαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο (ξέρουν αυτοί).

Τίτλος πρωτότυπου:

Martin Lux, *Anti-fascist*, Phoenix Press, London, 2006. Στο πρωτότυπο, ο Lux ευχαριστεί τη Laura και τον Anthony που τον βοήθησαν “να μετατρέψει το κείμενο σε αγγλικά της προκοπής”.

Φωτό εξωφύλλου:

Ο Mick και το μαδέρι του εναντίον ανώνυμου ακροδεξιού, Lewisham, 13 Αυγούστου του 1977.

Οι ηγέτες μας δεν κάνουν τίποτα... οι ηγέτες μας ήθελαν να κάνουν ειρηνική καθιστική διαμαρτυρία, μα τι να σου κάνει μια ειρηνική διαμαρτυρία εδώ πέρα; Εμείς, εμείς οι νέοι έπρεπε να κάνουμε κάτι. Δε θέλουμε μια κατάσταση σαν του East End που οι αδερφοί και οι αδερφές μας δέχονται επιθέσεις κάθε μέρα...

Ανώνυμος νεολαίος μιλάει στο BBC
μετά τα γεγονότα του Southall,
Απρίλιος του 1979.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μεταφραστικό σημείωμα.....	11
Χάρτης του Λονδίνου.....	15
1. Γενάρης του '70, ετών δεκαεπτά.....	17
2. Στη γωνιά των ομιλητών.....	21
3. Γνωριμία με τους ναζί.....	24
4. Τσαγκαροδευτέρα.....	29
<i>Ενάντια στη "Λέσχη της Δευτέρας", 21/3/1971.</i>	
5. Ο Χριστός σώζει!.....	32
<i>Το φεστιβάλ του φωτός, 25/9/1971.</i>	
6. Διάλειμμα για στοχασμό, 1972.....	38
7. Ο Σαμ ο τεράστιος στην πλατεία Ρεντ Λάιον.....	41
<i>Αντιρατσιστική διαδήλωση στην πλατεία Red Lion, 15/6/1974.</i>	
8. Μια βαρετή πορεία πριν την καταιγίδα.....	47
<i>Απεργία στις γραφομηχανές Imperial, Καλοκαίρι 1974</i>	
9. Εγώ, οι αναρχικοί κύκλοι και τι απέγινε το "Εθνικό Κίνημα για τις Δημοκρατικές Ελευθερίες".....	49
10. Εκδρομή στο ηλιόλουστο Χόξτον, περίπτωση πρώτη.....	55
<i>Πορεία "ενάντια στους ληστές", 6/9/1975</i>	
11. Εκδρομή στο ηλιόλουστο Χόξτον, περίπτωση δεύτερη.....	61
<i>Πορεία ενάντια στις ρατσιστικές επιθέσεις, Άνοιξη 1976</i>	
12. Γιατί μετάνιωσα που έχασα το Μπράντφορντ.....	66
<i>"Πορεία πατριωτών" του British Movement από το Smithfield στην πλατεία Trafalgar, και πορεία του Εθνικού Μετώπου στη Lumb Lane, Bradford, Σάββατο 24/4/1976.</i>	
13. Γνωριμία με τη λευκή εργατική τάξη του Έσσεξ.....	69
<i>Εκλογές στο Essex, Καλοκαίρι του 1976</i>	

14.	Ένας στο χώμα, ένα εκατομμύριο μείνανε ακόμα.....	74
	<i>Δολοφονία του Gurdip Singh Chaggar, Πορεία του Εθνικού Κόμματος στο Newham, 4 - 11 Ιούνη του 1976</i>	
15.	Και πάλι εκλογές.....	83
	<i>Εκλογές στο Walshall, Φθινόπωρο 1976.</i>	
16.	Η σύγκρουση στον ορίζοντα.....	86
	<i>Wood Green, 23/4/1977.</i>	
17.	Σχέδια πάνω απ' το κοιτοπουλάδικο με ολίγη από εργατικούς αγώνες.....	93
	<i>Απεργία στο Grunwick, καλοκαίρι του 1977</i>	
18.	Η πιο μεγάλη ώρα.....	97
	<i>Εξέγερση στο Lewisham, 13/8/1977</i>	
19.	Αριστερές βεντούζες.....	112
	<i>Σύσταση της Anti-Nazi League και καρναβάλι ενάντια στους ναζί, 30/4/1978.</i>	
20.	Αριστερές απάτες.....	119
	<i>Δεύτερο καρναβάλι ενάντια στους ναζί, 24/9/1978.</i>	
21.	Ξύλο στην οδό τούβλου.....	124
	<i>Πέσιμο στο μοίρασμα του Μετώπου στη Brick Lane, Φθινόπωρο του 1978.</i>	
22.	Η προεκλογική συγκέντρωση του Μετώπου από τη μέσα μεριά.....	130
	<i>Islington, 20/4/1979</i>	
23.	Πέτρες στους μπάτσους!.....	137
	<i>Αντιφασιστική διαδήλωση στο Leicester, 21/4/1979</i>	
24.	Η εκδίκηση των μπάτσων.....	140
	<i>Southall 23/4/1979</i>	
25.	Ένα σκληρό φιλί για καληνύχτα.....	145
	<i>Μακελειό στη συναυλία των Crass, 11/1980.</i>	

Γλωσσάρι.....	157
Ο ρατσισμός στην Αγγλία του τέλους της δεκαετίας του '60.....	158
Τα κινήματα ασιατικής νεολαίας [Asian Youth Movements] και ο μαύρος αντιρατσισμός στη Βρετανία της δεκαετίας του '70.....	178
Η δολοφονία του Gurdhīp Shing Chaggar και η δημιουργία του Southall Youth Movement.....	184
Socialist Worker Party [Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα].....	192
Η Εξέγερση στο Lewisham.....	200
Rock Against Racism.....	210
Anti-Nazi League.....	214
Το Southall και η εκδίκηση των μπάτσων.....	227
Το ξεφούσκωμα της Anti-Nazi League.....	235
Βαρουσήμαντες ανακοινώσεις των Crass.....	238

Μεταφραστικό σημείωμα

Το πρωτότυπο του βιβλίου που κρατάτε στα χέρια σας ανακαλύφθηκε από το σύντροφο Β. σε έναν πάγκο που κάποιοι είχαν στήσει σε μια αυταυλία των Οι Πολλοί στη Γεωπονική. Ο σύντροφος Β. μας είχε στο μυαλό του και είχε την καλοσύνη να μας χαρίσει το βιβλίο λέγοντας “για κοιτάξτε ετούτο εδώ, ενδιαφέρον μου φαίνεται”...

Ενδιαφέρον πράγματι. Όπως θα ξέρουν όσοι έχουν διαβάσει κάποια από τις -λίγες προς το παρόν- παλιότερες εκδόσεις μας, στις εκδόσεις Antifa Scripta λέμε πως ένας από τους στόχους μας είναι να ανακαλύψουμε ξανά την ιστορία του αντιφασισμού και γρήγορα καταλάβαμε ότι το βιβλίο του Lux ήταν ένα κι ένα γι’ αυτή τη δουλειά. Το βιβλίο είναι όπως περιγράφει ο ίδιος τις τοποθετήσεις του στο Hyde Park: Μια “δρομίσια, ταξική ανάλυση” της βρετανικής κινηματικής ιστορίας κατά τη δεκαετία 1970 - 1980 από κάποιον που έζησε τα γεγονότα που περιγράφει, έζησε δηλαδή την πολιτικοποίηση, την άνοδο και την (πρόσκαιρη) ήττα του λευκού βρετανικού αντιφασιστικού και αντιρατσιστικού κινήματος. Με λίγα λόγια αυτό το βιβλίο περιγράφει από πρώτο χέρι μια εντελώς άγνωστη και εξαιρετικά σημαντική όψη των κινήματων που σήμερα τόσο εύκολα κωδικοποιούνται ως “το ’68”, παρότι ελάχιστοι γνωρίζουν τι α-

κριβώς σημαίνει αυτό το νούμερο. Αποφασίσαμε να το εκδώσουμε με την πρώτη ανάγνωση και τώρα που το βλέπουμε ολοκληρωμένο χαιρόμαστε πάρα πολύ για την επιλογή μας.

Είχαμε όμως και ορισμένα προβλήματα: Ακριβώς επειδή το βιβλίο είναι μια αφήγηση εμπειριών, και μάλιστα μια αφήγηση εμπειριών του δρόμου, πολλά από τα σημεία του ήταν εντελώς ακατανόητα για τον έλληνα αναγνώστη. Ο Lux τριγυρνάει σε άγνωστα σοκάκια του Λονδίνου και άγνωστες περιοχές της μέσης Αγγλίας, εμπλέκεται σε άγνωστα (αλλά εξαιρετικά σημαντικά) γεγονότα, λέει αστεία με άγνωστο νόημα και τσακώνεται με άγνωστες τάσεις της αριστεράς και της αντιεξουσίας και όλα αυτά μέσα σε μια εντελώς άγνωστη πολιτική και κοινωνική συγκυρία. Δυσκολευτήκαμε αρκετά να τοποθετήσουμε στο χώρο και το χρόνο τα διάφορα επεισόδια που περιγράφει ο Lux και να καταλάβουμε τη σημασία αρκετών από όσα αναφέρονται στο βιβλίο. Έπειτα προσπαθήσαμε να συμπεριλάβουμε τα ευρήματά μας στη σελιδοποίηση και το γλωσσάρι που ακολουθεί το κυρίως κείμενο.

Αυτά στην πράξη σημαίνουν τα εξής: Πρώτον, οι τίτλοι, οι υπότιτλοι και οι φωτογραφίες που συνοδεύουν τα 25 κεφάλαια του βιβλίου δεν είναι του πρωτότυπου αλλά δικά μας. Το πρωτότυπο βιβλίο του Martin Lux δεν είχε καθόλου τίτλους κεφαλαίων, πράγμα εξαιρετικά προβληματικό για κάποιον που δεν ξέρει τίποτα για τα γεγονότα που αναφέρονται. Το σκεφτήκαμε, το ζυγιάσαμε και καταλήξαμε να βάλουμε δικούς μας τίτλους και υπότιτλους για να βοηθήσουμε τον αναγνώστη να προσανατολιστεί. Σας διαβεβαιώνουμε πως καθώς κατεβάζαμε τους τίτλους απ' την κούτρα μας, κοιτάξαμε να κρατήσουμε όσο ήταν δυνατό το πνεύμα του συγγραφέα, πράγμα όχι και τόσο δύσκολο, γιατί για κάποιον όχι και τόσο μυστήριο λόγο, οι απόψεις και οι διατυπώσεις του μας είναι εξαιρετικά οικείες. Προσπαθήσαμε επίσης να τοποθετήσουμε χρονικά τα επεισόδια για τα οποία ο Lux δεν δίνει ημερομηνία. Ελπίζουμε να ήμασταν ακριβείς, διορθώσεις και συμπληρώσεις δεκτές. Αν μετά απ' όλα αυτά κάποιος δε νιώθει άνετα με τις αυθαίρετες πρακτικές μας, μπορεί να διαβάσει μόνο τα νούμερα, να μαντεύει μόνος του τις ημερομηνίες και να αγνοεί τις φωτογραφίες (που εμάς πάντως μας φαίνονται πολύ ενδιαφέρουσες).

Δεύτερον, για τον ίδιο λόγο, όπου μπορέσαμε, έχουμε προσθέσει χάρτες των περιοχών όπου διαδραματίζονται οι περιπέτειες του Lux και του αντιφασιστικού κινήματος. Αν παρόλ' αυτά κάποιος εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δυσκολίες προσανατολισμού, μπορεί να κοιτάξει στο διαδίκτυο. Κι εμείς από εκεί τα βρήκαμε.

Τρίτον και σημαντικότερο, κάποια στιγμή, καθώς οι πηγές μας συσσωρεύονταν και μαθαίναμε περισσότερα για την εποχή και τα γεγονότα που περιγράφει ο Lux, αποφασίσαμε να προσθέσουμε ένα εκτενές γλωσσάρι που εξηγεί διάφορα πράγματα που μένουν ανεξήγητα στο κυρίως κείμενο. Αυτό το γλωσσάρι δεν είναι πολιτικά ουδέτερο και δεν είναι η γνώμη του Martin Lux για τα πράγματα. Οι γνώμες που εκφράζονται εκεί, παρότι σαφώς επηρεασμένες από τη γνώμη του Lux, είναι αποκλειστικά δικές μας και προέρχονται κατά κύριο λόγο από δευτερογενή βιβλιογραφία. Κατά τα άλλα, το γλωσσάρι είναι χωρισμένο σε 25 κεφάλαια και σε κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνονται οι εξηγήσεις που αναφέρονται στο αντίστοιχο κεφάλαιο του κυρίως κειμένου. Έτσι, αν κάποιος δεν ξέρει ποιος διάολος είναι ο Alf Garnett για παράδειγμα, κοιτάζει σε ποιο κεφάλαιο βρίσκεται, πάει στο γλωσσάρι, βλέπει τη φάτσα του Alf Garnett και κατατοπίζεται.

Και κάτι μικρό για το τέλος: Αυτό το βιβλίο είναι δουλειά που έχει γίνει από και απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε ανθρώπους που δραστηριοποιούνται στο αντιφασιστικό κίνημα. Δεν κάνουμε τόσο κόπο για να μπορεί ο κόσμος να διαβάσει διασκεδαστικά, αστεία και νευρικά βιβλία. Κι αυτό καλό είναι βέβαια. Αλλά κάνουμε τον κόπο γιατί αντιλαμβανόμαστε πως η εποχή μας είναι σηματοδεδιμένη από μια αντίληψη των πραγμάτων σύμφωνα με την οποία όλοι νομίζουν πως γνωρίζουν τα πάντα. Βιβλία σαν κι αυτό που έπεσε στα χέρια σας, αποδεικνύουν πρώτα σε εμάς και έπειτα και σε εσάς πως δεν είναι καθόλου έτσι. Διαβάζοντάς το μάθαμε πράγματα που δεν ξέραμε και δεν υποπτευόμασταν, όπως ότι τη δεκαετία του '70 το βρετανικό κράτος και ο βρετανικός ρατσισμός ηττήθηκαν στρατιωτικά στους δρόμους και πολιτικά στα μυαλά των ανθρώπων από ένα μαζικό πολυεθνικό αντιφασιστικό κίνημα. Ότι η Βρετανία της δεκαετίας του '70 υπήρξε ο τόπος όπου μια δεύτερη γενιά μεταναστών συνειδητοποίησε την ταξική της θέση, ενώθηκε με τμήματα της

λευκης εργατικής τάξης και νεολαίας και επιτέθηκε στους καταπιεστές της με επιτυχία. Ότι αυτή η επιτυχία γέννησε νέες ιδέες στα μυαλά των αφεντικών και νέες τεχνικές στα χέρια των μαντρόσκυλων τους.

Δεν πρόκειται για αφηρημένη εγκυκλοπαιδική γνώση. Κι αυτό γιατί ο κόσμος μας δεν είναι παρά αποτέλεσμα των αγώνων του παρελθόντος. Αν λοιπόν, όπως έχουν σήμερα τα πράγματα, γνωρίζουμε ελάχιστα για το φασισμό και τον αντιφασισμό, για τα κινήματα και την ιστορία τους, αυτό σημαίνει πως γνωρίζουμε ελάχιστα για τον κόσμο μας. Και όσο λιγότερα γνωρίζουμε, τόσο νομίζουμε πως δεν έχουμε τίποτα να διδαχθούμε. Κι όσο περισσότερα γνωρίζουμε, τόσο περισσότερα έχουμε να διδαχθούμε.

Ελπίζουμε πως αυτό το βιβλίο μπορεί να βοηθήσει σχετικά.

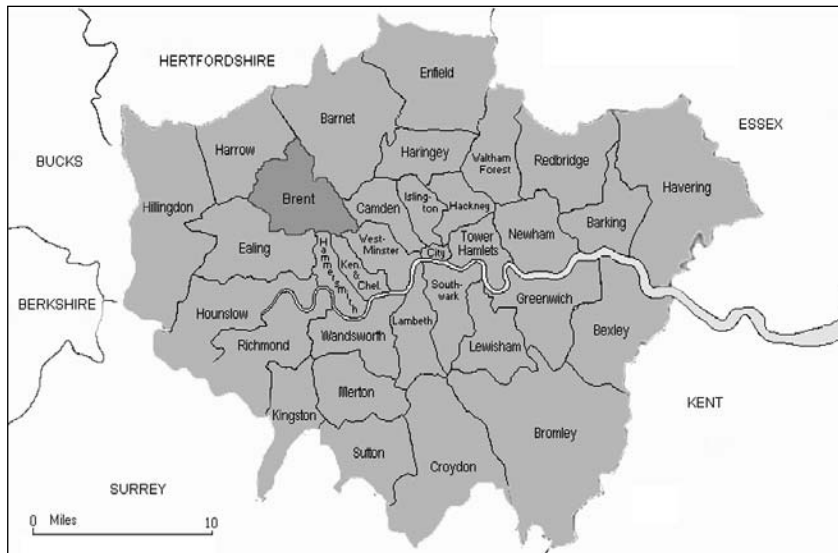
antifa scripta

Αθήνα

Σεπτέμβριος του 2008.

Υ.Γ: Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους συντρόφους και τις συντρόφισσες που κατά καιρούς έχουν φέρει βιβλία από την Αγγλία και τα έχουν δωρίσει στο κίνημα. Ελπίζουμε πως αυτό το βιβλίο δείχνει πως οι προσφορές τους δεν πήγαν χαμένες.

Χάρτης του Λονδίνου

Το Λονδίνο είναι χωρισμένο σε συνοικιακά διαμερίσματα (boroughs). Μπορεί κανείς να παρακολουθήσει τα όσα διαδραματίζονται στο βιβλίο και δίχως να γνωρίζει που ακριβώς συμβαίνουν. Παρόλ' αυτά, και μια ματιά στο χάρτη μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη. Λοιπόν:

Το **Hoxton**, κατ' εξοχήν γειτονιά της λευκής ρατσιστικής εργατικής τάξης είναι γειτονιά του διαμερίσματος Hackney.

Το **Islington** και οι λοιπές πιο καθώς πρέπει γειτονιές βρίσκονται ακριβώς στα δυτικά του Hoxton.

Το **Lewisham** συνορεύει στα βόρεια με το **Tower Hamlets**, όπου λέγεται πως χτυπά "η ρατσιστική καρδιά του Λονδίνου".

Η **Brick Lane** είναι δρόμος του Tower Hamlets.

Το **Southall** όπου διαδραματίζονται πολλά από τα επεισόδια αυτού του βιβλίου, είναι υποδιαμέρισμα του Ealing.

Το **Notting Hill**, παλιό γκέτο μεταναστών από την Καραϊβική, βρίσκεται στα σύνορα των διαμερισμάτων Westminster και Kensington & Chelsea. Εκεί και οι οδοί **Ladbroke Grove** και **Portobello**, στέκια της βρετανικής αντικοουλτούρας.

Πολύ κοντά στο Notting Hill βρίσκεται και η "**Γωνιά των ομιλητών**" του Hyde Park.

Το **Brixton**, η "πρωτεύουσα της καραϊβανής κοινότητας" του Λονδίνου, βρίσκεται στα ανατολικά του Southwark.

Κατά τα άλλα ψάξτε το και μόνοι σας...

Κεφάλαιο 1

Γενάρης του '70, ετών δεκαεπτά

Περιοδικό Oz, τεύχος 2, Μάρτιος του 1967.

Αν πρέπει σώνει και καλά να πω γιατί έγινα αντιρατσιστής, θα πω ότι φταίει το περιβάλλον της παιδικής μου ηλικίας. Εδώ που τα λέμε, δεν είναι και μικρό πράμα το περιβάλλον. Από τότε που με θυμάμαι, απ' αυτό προσπαθούσα να ξεφύγω. Με βοηθούσε όμως κι η φαντασία μου -γόνιμη κι αλανιέρα από παλιά, όλο μ' έβαζε να ονειρεύομαι έναν τρόπο ζωής μποέμικο, αλλού, διαφορετικό. Το σίγουρο πάντως είναι πως δεν ήθελα να 'χω καμιά σχέση με τη νούμερο ένα ψύχωση των καταδικασμένων συμπολιτών μου -το γαμωποδόσφαιρο. Έτσι κι αλλιώς, η αδυσώπητη μοίρα με είχε προικίσει μ' ένα ποδάρι κομματάκι ζαβό, που πάει να πει πως στον βασιλιά των σπορ δε θα πρόκοβα με καμιά δύναμη.

Εν τω μεταξύ, η οικογενειακή εστία έκανε κι αυτή ό,τι μπορούσε για τη διαπαιδαγώγησή μου: Πατέρας μπάτσος και μεθύστακας που διαρκώς μουρμούριζε για τους "γαμημένους τους αραπάδες": ο άνθρωπος συνδύαζε τρόπο ζωής και ιδεολογία τόσο έξοχα, που όποτε άδειαζε το μπουκάλι, μου 'ρχινε κι ένα μπερντάκι. Όσο για το φασισμό, απ' την αρχή τον είχα για τ' αρχίδια μου. Εγώ ήμουν γεννημένος αναρχικός, μισούσα την εξουσία, σιχαινόμουν το συντηρητισμό της εργατικής τάξης σε κάθε του εκδήλωση. Τέλος πάντων, αυτά με το περιβάλλον.

Δε χρειάζεται να πω πως ήθελα να την κοπανήσω απ' αυτή τη σιχαμένη κατάσταση και σβέλτα' αλλά ήμουν εγκλωβισμένος από όλες τις πάντες: Κοινωνικά, οικονομικά και εκπαιδευτικά. Πολύ πολύ στριμώκωλη η φάση. Άσε και το άλλο δηλαδή: Να την κοπανήσω για να πάω που; Το μόνο που σου μένει να κάνεις όταν έχεις μπλέξει με τέτοια σκατά, είναι να βάλεις το κεφάλι κάτω και να τα χώσεις -να πολεμήσεις τα κυρίαρχα ήθη, μεταφορικά και κυριολεκτικά, με λόγια και με πράξεις, χάσεις κερδίσεις. Σ' αρέσει δε σ' αρέσει, είναι η μόνη σου επιλογή. Στα δεκάξι μου, είχα κιόλας πιάσει την πρώτη μου δουλειά, είχα ήδη πάρει κιλά και μπόι, και το 'χα πάρει για τα καλά χαμπάρι -η ζωή είναι μάχη και το κουτσό μου πόδι να πάει να γαμηθεί!

Το Γενάρη του '70 έκλεισα τα δεκαεφτά κι ακόμη δεν είχα κάνει τίποτα "πολιτικό". Βέβαια, είχα πάρει μυρωδιά για το τι έπαιζε από ριζοσπαστικές και επαναστατικές ιδέες, κατά βάση γιατί ήμουν μανιώδης αναγνώστης του underground και εναλλακτικού τύπου - που στάθηκε πραγματικό σωσίβιο μες το περιβάλλον που λέγαμε πριν. Ρουφούσα το Oz και το IT όποτε βγαίνανε, από την πρώτη μέχρι την τελευταία σελίδα. Την ίδια περίοδο άρχισα να τραβιέμαι στη "γωνιά των ομιλητών" κάθε Κυριακή απόγευμα. Γούσταρα να μπλέκομαι σε άπειρες τεράστιες συζητήσεις και ακόμη περισσότερο γούσταρα όταν οξύνονταν τα πνεύματα. Αυτές ήταν οι εμπειρίες μου, βάλε και τις φυσικές μου κλίσεις, και να που από μέρα σε μέρα σιχαινόμουνα την εξουσία, τη θρησκεία και τις λοιπές μαλακίες όλο και περισσότερο. Βέβαια ήμουν ακόμη πιτσιρικάς, και οι βασικές μου ενασχολήσεις ήταν να κοπροσκυλιάζω, να μεθοκοπάω, να πηγαίνω σε συναυλίες, να γαμιέμαι όποτε έβρισκα ευκαιρία, και να εξαφανίζομαι απ' το σπίτι για μέρες ολόκληρες. Όπως άλλωστε κάθε αξιοπρεπής αντικομφορμιστής νέος της εποχής, ντυνόμουν, εεε... αρκετά ανεπίσημα που λένε. Καμία σχέση με κυριλέ αρχιδιές και μαλακίες του είδους "βάλε κουστούμι να βγάλεις γκόμενα". Σιγά! Εγώ είχα πολύ καλύτερα πράγματα για να επενδύσω τα λεφτά που έβγαζα με τον ιδρώτα του προσώπου μου. Ναρκωτικά και ξύδια για παράδειγμα. Πάντως, σαν φόρο τιμής στην κακία του κόσμου τούτου, συνήθιζα να φοράω αρβύλες με μεταλλική επένδυση, εκ των ων ουκ άνευ σε περιστάσεις που έπρεπε να προστατέψω τον εαυτό μου απ' τα καλόπαιδα που όλο και ψάχνονταν να ρίξουν τίποτα κλωτσιές σε κανα "μουνόπανο μαλλιά χίπι".

Μια μέρα, μετά από ένα ιδιαίτερα κουραστικό και πλούσιο σε ναρκωτικά διήμερο, κατέβαινα την οδό Χόλογουαίη προς το σπίτι των γονιών μου, όταν πρόσεξα ένα τσούρμο κόσμου μαζεμένο έξω από μια παμπ που τη λέγανε Ναγκς Χεντ. Περίεργος όπως πάντα, αποφάσισα να πλησιάσω και σύ-

ντομα ανακάλυψα πως μέσα ήταν μαζεμένη μια ομάδα ναζήδων ονόματι Εθνικό Μέτωπο κι ότι οι απ' έξω ετοίμαζαν κάποιου είδους τελετή υποδοχής για την εκδήλωση των ναζιστών. Η κατάσταση μου ήταν όπως σας είπα εντελώς άθλια, αλλά η μανούρα με μισοξύπνησε κι έκατσα λίγο να δω τι παίζει. Διάφορες συζητήσεις είχαν φουντώσει, όχι και πολύ διαφορετικές από αυτές που άκουγα στη γωνιά των ομιλητών, μόνο που τώρα η έμφαση ήταν στη "μετανάστευση". Οι πιο φωνακλάδες πολέμιοι του ρατσισμού και του Ίνοχ Πάουελ ήταν κάτι Ιρλανδοί συνδικαλιστές λεωφορειατζήδες που δούλευαν στο διπλανό γκαράζ. Οι τύποι ήταν πολύ διαφορετικοί από όλα τα βαρεμένα μέλη της εργατικής τάξης που είχα συνηθίσει τόσα χρόνια, κάτι ηλίθιους ρατσιστές που όλη την ώρα σιχτιρίζανε τους "γαμημένους τους αραπάδες" και τους "βρωμιάρηδες τους Πακιστάνους". Χώθηκα κι εγώ με την μεριά των αντιρατσιστών λέγοντας πως ο Ίνοχ Πάουελ ήταν ένα ακροδεξιό καθίκι και αρχίδι πρώτης τάξεως, κι εδώ που τα λέμε της ανωτέρας τάξεως. Αμέσως βρέθηκαν κάτι αργόστροφοι να μου ρίξουν τις συνηθισμένες μαλακίες ότι ο Πάουελ "νοιάζεται για τον εργαζόμενο". Οι ίδιες ακριβώς μαλακίες που έτρωγα στη μάπα καθημερινά στη δουλειά και στο σπίτι! Ξαναχώθηκα στη συζήτηση κι αμέσως εισέπραξα το γνωστό "αίντε κουρέψου παιδάκι μου". Οι δυο μέρες κραιπάλης που είχαν προηγηθεί δεν ήταν αρκετές για να καλμάρουν τα νεύρα μου και σύντομα βρέθηκα μπλεγμένος σε διαγωνισμό βρισιάς προς μεγάλη χαρά του φιλοθεάμονος και διαρκώς διογκούμενου κοινού.

Και τότε ξαφνικά -πανικός! Το Μέτωπο βγήκε από την τρύπα του! Μισοπερίμενα τίποτα ανώμαλος με στολές ναζί, περιβραχιόνια με σβάστικες, ή τουλάχιστον τίποτα μαύρα πουκάμισα. Αλλά αυτό που βγήκε από την παμπ δεν ήταν παρά μια θλιβερή μάζωξη τύπων με κλασική φάτσα παιδεραστή και φριχτά κουστούμια που βρωμοκοπούσαν ναφθαλίνη, παρέα με κάτι ντουλάπες με δερμάτινα. Αυτό ήτανε! Ο τσαμπουκάς ξεκίνησε στο καπάκι, φωνές και βρισιές από παντού, μαζί κι ένα σωρό μπουκάλια να πετάνε σα μύγες πάνω από τα κεφάλια των ναζήδων. Σύντομα γινόταν της κακομοίρας κι εγώ την κοπάνησα στα γρήγορα ακριβώς πριν φτάσουν οι μπάτσοι. Δεν υπήρχε κανένας λόγος να αράζω εκεί, και πάντως για εμπροσθοφυλακή δεν έκανα με τίποτα αφού ακόμη δεν είχα ξενερώσει.

Το Μέτωπο κατέβαζε έναν υποψήφιο στην περιοχή μου για τις εκλογές εκείνου του χρόνου, αλλά εγώ δεν ήμουν ενεργός εκεί, είχα επικεντρώσει αλλού τις καταστροφικές μου δυνάμεις. Άλλωστε δεν συνέβαιναν και πολλά. Εκτός από το ξύλο στη Χόλογουαίη, άκρα του τάφου σιωπή. Όλη κι όλη η δράση μου στη γειτονιά ήταν να μουτζουρώνω ή να κατεβάζω τις αφίσες

τους. Η μόνη φορά που κάποιος προσπάθησε να με εμποδίσει να κατεβάσω αφίσες ήταν κάποτε που πήγα να βγάλω μία έξω από το σπίτι μου. Ξαφνικά βλέπω ένα τσαντισμένο χούφταλο να περνάει κούτσα κούτσα το δρόμο και να μου 'ρχεται να διαμαρτυρηθεί. Πριν καν φτάσει δίπλα μου, ο γέρο μπισμπίκης αρχίζει να φωνάζει κάτι με γενικό νόημα να πάω να βρω καμιά δουλειά. Εγώ του δείχνω κάτι επιταγές με το μισθό μου που έτυχε να κουβαλάω μπας και τον πείσω ότι είμαι παραγωγικό μέλος της κοινωνίας. Αλλά το θέμα δεν ήταν πια η δουλειά μου, ο γέρος είχε αρχίσει το ποίημα: Να πάω στον στρατό, ο Ίνοχ Πάουελ... οι γνωστές αρχιδιές. Φυσικά, οι προσπάθειές μου να του εξηγήσω πως το Μέτωπο ήταν ναζήδες, οπαδοί των ίδιων που αναμφίβολα είχε πολεμήσει στον Πόλεμο, πήγαν στο βρόντο. Απλά ο γέρος έφαγε το γνωστό τελικό κόλλημα με το "γαμημένο κούρεμα" που κατά τη γνώμη του χρειαζόταν να εξασφαλίσω στον εαυτό μου άμεσα. Πάλι καλά για αυτόν που δεν ήμουν στις μαύρες μου, αλλιώς μπορεί να μου τη βάραγε και να του 'ριχνα τις κλωτσιές που του χρειαζόνταν. Με τίποτα όμως! Σ' όλη τη φάση ήμουν τελείως χαλαρός και συζητήσιμος, γλύκας κανονικός. Μάλλον έφταιγε που μόλις είχα πει ένα χοντρό και περιποιημένο μπάφο!

Κεφάλαιο 2

Στη γωνιά των ομιλητών

Enoch Powell (1912 - 1998)

Από το 1969 και μετά, η πιο κοντινή μου σχέση με οποιοδήποτε είδους εκπαιδευτική διαδικασία ήταν η εβδομαδιαία μου βόλτα στη γωνιά των ομιλητών. Το τσούρμο που μαζευόταν εκεί για να πει τη γνώμη του ήταν ανεπανάληπτο. Κομμουνιστές, ρατσιστές, αναρχικοί και οπαδοί της μαύρης απελευθέρωσης, στέκονταν δίπλα δίπλα με ορκισμένους άθεους, περαστικούς χαβαλετζήδες και ψυχοπαθείς θρησκόληπτους με μοναδικό σκοπό να παράσχουν στις μάζες τσάμπα διασκέδαση. Αν πάντως εξαιρέσουμε κάποιες στιγμές εξυπνάδας και λίγες εμπνευσμένες ατάκες, ελάχιστοι από δαύτους είχαν το υλικό ή τη φαντασία που χρειάζονταν για να τους ακούσουμε πάνω από μια φορά. Σκαλωμένοι καθώς ήταν όλοι τους, γρήγορα άρχιζαν τις επαναλήψεις, οπότε κι εμείς τους παίρναμε στο ψιλό με τα γνωστά χιλιοειπωμένα ρεφρέν: "Τα 'χουμε ξανακούσει αυτά", "γύρνα το δίσκο", "παίξε μας και την άλλη μεριά" και πάει λέγοντας.

Κοίτα να δεις όμως που μέσα στους καυγάδες, τις συζητήσεις και τις περιθωριακές διαμάχες του πάρκου, απέκτησα μόρφωση πολύ καλύτερη απ' του σχολείου! Λίγο που διάβαζα σαν τρελός, λίγο που δεν έχανα λέξη απ' τις μαραθώνιες συζητήσεις του πάρκου, σύντομα έφτασα να μπορώ να σταθώ στα πόδια μου μες το γενικότερο χάος της

ελεύθερης γωνιάς μας. Στην αρχή βέβαια δεν ήταν και το πιο εύκολο πράγμα του κόσμου, πόσο μάλλον που κάμποσοι από δαύτους είχαν χρόνια και χρόνια στο κουρμπέτι, αλλά σύντομα πήρα κι εγώ το κολάι. Ξένη γλώσσα μπορεί να μην έμαθα ποτέ μου, αλλά σύντομα είχα εξοικειωθεί με τον διαλεκτικό υλισμό συν όλες τις κομμουνιστικές, μαοϊκές και τροτσκιστικές διαλέκτους. Και φυσικά τον αναρχισμό. Επηρεασμένος καθώς ήμουν άλλωστε από μια ηδονιστική αντικουλτούρα γενικότερα, κι από τις underground εκδόσεις ειδικότερα, έφερα νέο αέρα στις κοκορομαχίες μας. Μια νευρική, δρομίσια, ταξική ανάλυση της κοινωνίας, πασπαλισμένη με ένα μίγμα άμεσης δράσης κι επανάστασης και sex και drugs και rock 'n roll. Και τσαμπουκά. Μπόλικο τσαμπουκά. Κατά τα άλλα, τους αριστεριστές τους έβρισκα κάπως συντηρητικούς κοινωνικά. Σπανίως τους άγγιζαν οι κουβέντες για σεξ και ναρκωτικά: "Μικρέ, τους αστούς είναι εύκολο να τους σοκάρεις, αλλά πολύ δύσκολο να τους ανατρέψεις". Με κάποιο μυστήριο τρόπο είχαν καταλήξει πως η ομοφυλοφιλία δεν ήταν παρά υποπροϊόν της αστικής παρακμής που θα διαλυόταν σαν ομίχλη υπό το λαμπρό φως του σοσιαλισμού. Ενδεικτική ατάκα: "Πρόκειται για δυσλειτουργία συνυφασμένη με τον αστικό τρόπο ζωής. Μεταδίδεται στα σχολεία". Βλακείες με πατέντα που, για να χρησιμοποιήσουμε τη βασανιστική γλώσσα των οπαδών της διαλεκτικής, αναιρούνται αυτοστιγμή απλώς και μόνο μέσω εμπειρικής παρατηρήσεως. Ένα ζευγάρι ομοφυλόφιλων μαοϊκών επέμενε πως υπάρχουν "ομοφυλοφιλικές κομμούνες" στην Κίνα, στο οποίο είχα έτοιμη απάντηση: "Μυστήριο όνομα για στρατόπεδο συγκέντρωσης φιλαράκο!"

Υπήρχε πάντως κάτι στο οποίο συμφωνούσαμε όλοι, κι αυτό ήταν ο αντιρατσισμός. Δεν ήταν λίγες οι φορές που αυτή η μοναδική κοινή συμφωνία, μας οδήγησε να τα βάλουμε με τους διάφορους ρατσιστές και φασίστες που εμφανίζονταν για να πουλήσουν την ιδεολογική τους πραμάτεια. Εννοείται πως εδώ δεν είχε πολλή διαλεκτική -όπου δεν φτάνανε τα λόγια πέφτανε φάπες. Κατά τα άλλα, ο Ίνοχ Πάουελ ήταν ο ήρωάς τους. Και φυσικά η φάση τους εξακολουθούσε να μου τη δίνει. Ήταν ενοχλητικό και αηδιαστικό να ακούς ανθρώπους της εργατικής τάξης να αναμασάνε τέτοιες αντιδραστικές μαλακίες. Αλλά τουλάχιστον τώρα μπορούσα να τους αντιμετωπίσω όπως έπρεπε.

Η κύρια έλξη που μου ασκούσαν οι αριστεριστές προερχόταν από τη συμμετοχή τους σε πολιτικούς τσαμπουκάδες ενάντια στο σύστημα, και ειδικά ενάντια στους μπάτσους. Γιατί πρέπει να σας πω πως ζούσα την ατυχία μου: Ετούτο το μίζερο οπισθοδρομικό νησί κάπως είχε καταφέρει να τη βγάλει

καθαρή από τα κοσμογονικά γεγονότα του '68, κι εγώ ένωθα πως κάπου, κάπως, κάποιοι μου την είχαν φέρει κανονικά. Αποζητούσα σκληροπυρηνική δράση και την αποζητούσα απεγνωσμένα. Δε λέω, καλές ήταν οι διαδηλώσεις, να πέφτουν τίποτα φάπες και τα γνωστά. Αλλά αυτό που έψαχνα εγώ ήταν τεράστια μπάχαλα, ληλασίες, φωτιές, οδοφράγματα, ολόκληρο το επαναστατικό πακέτο, κομπλέ και με φιόγκο από πάνω. Αυτό που πίστευα εκείνη την εποχή για την πολυσυζητημένη "πρωτοπορία", τους φοιτητές, ήταν πως είναι ένα μάτσο μαλακισμένα που φοβούνται τις κατώτερες τάξεις εκατό φορές περισσότερο απ' όσο φοβούνται το κράτος. Όσο για τη συντηρητική εργατική τάξη, τα ίδια σκατά κι αυτοί. Μες την ανυπομονησία μου, οι εργάτες, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, φάνταζαν σαν τεράστια ρατσιστικά καθίκια που δεν κάνουν άλλη δουλειά απ' το να χύνουν τα σάλια τους στις μπότες του επιστάτη. Όπως καταλάβαινα τα πράγματα, αυτοί οι μαλάκες ούτε μπορούσαν, ούτε και είχαν καμιά διάθεση να τα βάλουν με τον καπιταλισμό για να "εκπληρώσουν τον ιστορικό τους ρόλο". Είχα εναποθέσει τις ελπίδες μου στην άγρια νεολαία, στους περιθωριοποιημένους, στην αντικουλτούρα, στους εκμεταλλευόμενους μαύρους, μαζί με καθένα ή καθεμία ομάδα που ασφυκτιά μέσα στον κομφορμισμό, την εκμετάλλευση και τη γενική αλαζονεία εκείνων που κυβερνούν τις ζωές τους. Τι να πει κανείς... Άμα είσαι δεκαεφτά χρονών, όλα πιθανά σου φαίνονται.

Κεφάλαιο 3

Γνωριμία με τους ναζί

Μέλος του Εθνικού Μετώπου σε διαδήλωση. Bethnal Green, Λονδίνο.

1970 - 1971

Η "γωνιά των ομιλητών" εκείνη την εποχή ήταν κάτι μεταξύ θερμοκηπίου και τρελάδικου, κατά συνέπεια τραβούσε όλα τα είδη ναζιστών, φασιστών και ρατσιστών που είχε να επιδείξει η υπέροχη κοινωνία μας. Φυσικά κάθε ομιλητής της συγκεκριμένης φάρας έτρωγε το γιουχάισμα που του αναλογούσε. Δε μου πήρε και πολύ να σηκώσω τα μανίκια μου και να χωθώ κι εγώ στους καυγάδες με λυσσασμένους αντισημίτες και μέλη του Εθνικού Μετώπου. Είχα πάντως ένα μικρό πλεονέκτημα, αν μπορείς να το πεις έτσι: Διάβαζα συστηματικά τις εκδόσεις τους - δύσκολο είναι η αλήθεια να τις βρεις, μέχρι που ανακάλυψα ένα γραφείο τύπου στην οδό Φλητ που τα διακινούσε κάτω από τον πάγκο, ακριβώς όπως και τις τσόντες. Ακόμη θυμάμαι το περιοδικό του Εθνικού Μετώπου, την "Λόγχη". Η γλώσσα του δεν ήταν η πιο ακραία που θα μπορούσε να φανταστεί κανείς, αλλά τη δουλειά την έκανε μια χαρά. Η λέξη κλειδί "Εβραίος" σπανίως αναφερόταν. Στην θέση της υπήρχαν άλλες κομπόζοτες, όπως "σιωνιστές", "κοσμοπολίτες", "παγκόσμιοι", "διεθνείς χρηματιστές", "πανταχού παρόν 1%", "άνθρωποι των οποίων η καταγωγή απέχει παρασάγγας της αγγλοσαξονικής" και πάει λέγοντας. Αν και διάβαζα με προσήλωση όλες αυτές τις πίπες (στη μορφή και το περιεχόμενο έμοιαζαν με εξειδικευμένα περιοδικά για χομπίστες), οι ιδέες μου δεν άλλαξαν ούτε στο ελάχιστο. Το γενικό μου συμπέρασμα ή-

ταν πως η αντιμεταναστευτική, αντιμαύρη προπαγάνδα δεν ήταν παρά δόλωμα για να πείσει τον κόσμο να αντιληφθεί τον "πραγματικό εχθρό": τους μόλιμα δολοπλόκους "σοφούς γέροντες" των Εβραίων. Φυσικά οι τύποι συνέχιζαν να σιχαίνονται τους μαύρους, τους Πακιστανούς και όλο τον υπόλοιπο κόσμο, ουδεμία αμφιβολία περί τούτου.

Όπως και να 'χει, τα διάβασα όλα και δε βρήκα την παραμικρή αξία μέσα τους, πέρα από το να καταλάβω πώς σκέφτονται αυτοί οι μπουφοί και να αποκτήσω απέναντί τους μια συμπεριφορά όλο και περισσότερο κυνική. Όσο αποκτούσα καλύτερη αντίληψη της ορολογίας τους, τόσο τους αντιμετώπιζα σαν αυτό που πραγματικά ήταν, δηλαδή κάποιου είδους πίθηκοι. Όλα καλά, μόνο που δεν ξέρω αν οι ζωολογικές μεταφορές αρκούν για να περιγράψουν την κατάσταση τους: Ζόμπι ντυμένα με ρούχα του περασμένου αιώνα, συναισθηματικά ανάπηροι, σεξουαλικά καταπιεσμένοι... Καμία σχέση με το σπάνιο φυσικό δείγμα ανδρισμού που φαντάζονταν πως αντιπροσωπεύουν. Κι όσο για τις γυναίκες; Έχετε δει τις ξανθιές βαλκυρίες που κοσμούσαν τα εξώφυλλα των φρικτών τους εκδόσεων; Ε, αυτή ήταν και η μοναδική τους σχέση με το αντίθετο φύλο!

Οι αριστεροί σε γενικές γραμμές δεν τσακώνονταν με την "Ανώτερη Φυλή", θεωρούσαν το όλο ζήτημα ανάξιο λόγου. Το πεδίο ήταν λοιπόν ελεύθερο για εμάς. "Εμείς", από την άλλη, ήμασταν ένα αλλοπρόσαλλο τσούρμιο μαύρων, Εβραίων, σιωνιστών, Ιρλανδών και πιτσιρικάδων αναρχικών εκείνης της ειδικής κατηγορίας που ψάχνεται για τσαμπουκάδες. Φυσικά, όποτε εμφανίζονταν οι "υπεράνθρωποι", όλοι μας κάναμε ό,τι μπορούσαμε για να τους τσαντίσουμε. Στο κάτω κάτω τι να πεις στα σοβαρά με βλάκες που πιστεύουν σε εβραϊκές συνωμοσίες για την κατάκτηση του κόσμου, τρομοκρατούνται μπρος στην "επιμίσχια της λευκής φυλής" και αρνούνται την εξόντωση έξι εκατομμυρίων ανθρώπων; (το "ολοκαύτωμα" ως ορολογία δεν υπήρχε εκείνες τις εποχές). Για κακή τους τύχη εν τω μεταξύ, οι ναζιδες είχαν ελάχιστη ή και καμία γνώση της αγγλικής ιστορίας, εξέλιξης, ανάπτυξης, κουλτούρας, τέχνης και βάλτε ό,τι διάολο θέλετε. Αρκούνταν να καταδικάζουν τον κομμουνισμό, τη μετανάστευση, τη "φυλετική ανάμιξη" και πάει λέγοντας.

- "Ναι δικέ μου κι εγώ συμφωνώ. Να απαγορευτεί το κυνήγι της αλεπούς και ν' αμοληθούν οι φλώροι με τ' άλογα να κυνηγάνε το Εθνικό Μέτωπο!" Τέτοια ωραία λέγαμε σ' εκείνη την ήσυχη κι ελεύθερη γωνιά του πάρκου.

- "Τυπικό κορόιδο που δίνει τα λεφτά του στους Εβραίους βιβλιοπώλες" μας απαντούσαν εκείνοι. Και φτου κι απ' την αρχή.

Όσο για το περιεχόμενο τώρα, οι τύποι δεν έχαναν ευκαιρία να εξυμνή-

σουν την εξουσία, τις αρχές, την πειθαρχία, την "αγγλικότητα", τη θανατική ποινή. Η καλύτερή μας! Τους παίρναμε στο κατόπι σαν πισσιρικάδες καρχαρίες που μύρισαν αίμα, τους τσαντίζαμε, τους την πέφταμε στο προσωπικό, ξεφτιλίζαμε τις ιδέες τους. Καμιά φορά η κατάσταση ξέφευγε και πέφτανε και τίποτα κλωτσιές. Το πιο εξοργιστικό τους κόλπο ήταν όταν άρχιζαν να χρησιμοποιούν σαρκαστικά συνώνυμα και ευφημισμούς. Όχι "αραπάδες" και "πίθηκοι", "πάκηδες" και "κουμούνια" αλλά "οι έγχρωμοι συνάνθρωποί μας", "οι δημοκρατικοί φίλοι μας", "τα αδέρφια μας της κοινοπολιτείας", πάντοτε βέβαια με το γνωστό περιπαιχτικό ψηλομύτικο ύφος. Καμιά φορά άφηναν να ξεφύγει κανά μυστήριο "μαυρούλης" ή "σκούρος". Όσον αφορά τον πραγματικό εχθρό τώρα, τα πράγματα ήταν πιο ακραία: Κάτι "κοσμοπολίτες" και κάτι "σιωνιστές" που κοσμούσαν την επίσημη γραμμή, δεν είχαν καμιά ελπίδα μπροστά στην αγαπημένη τους λέξη. "Εβραίοι": το πετούσαν ηδονικά και μακρόσυρτα στις λάσπες και τα λεπτά τους χείλη στάζανε φαρμάκι. Αν μάλιστα συνέχιζες να τους κουρδίζεις, ανταμοιβόσουν με πραγματικό οχετό: "οβριοί", "σιώνια" κι άλλα ωραία αντηκούσαν ξεκάθαρα πάνω από τους θάμνους του πάρκου. Φυσικά, τα περισσότερα από αυτά τα επεισόδια τελείωναν με ελεύθερη επιλογή κάποιου από τα μυριάδες είδη κλωτσοπατινάδας που μας έχει προσφέρει ο πολιτισμός.

Τουλάχιστον οι ναζήδες δεν έκαναν καμιά προσπάθεια να πείσουν εμάς τους έκφυλους χίπηδες που τους περιτριγυρίζαμε. Περισσότερο ήλπιζαν να προσελκύσουν τη συμπάθεια κανενός περαστικού. Αλλά κι εκεί τζίφος, πιθανότατα γιατί οι τύποι ήταν το πιο ασυμπάθιστο τσούρμο που μπορεί να φανταστεί άνθρωπος. Κάμποσοι ψυχοπαθείς μπαρμπάδες, παρέα με κάτι νεολαίους που είναι βέβαιο πως γυρνούσαν σπίτι και ψάχνανε γατάκια να τα πνίξουν αργά αργά στη μπανιέρα της μάνας τους. Πιο ψόφιοι κι από πτώμα όλοι τους, ζωντάνευαν κάπως μοναχά αν τύχαινε να περάσει καμιά παρέα σκινάδες. Καταλαβαίνετε, οι άνθρωποι νομίζανε πως βλέπανε τα SS του μέλλοντος. Αλλά ακόμη και τότε, τα πράγματα σπάνια πήγαιναν καλά για τους ναζί: τις πιο πολλές φορές οι σκινάδες παίρνανε το μέρος μας.

Κατά τα άλλα, όταν δεν τους απασχολούσαμε εμείς, το βασικό θέμα των ναζήδων και ρατσιστών του πάρκου δεν ήταν άλλο από τον Ίνοχ Πάουελ, τον καλό αυτό άνθρωπο που τους είχε ξαναβάλει στο παιχνίδι. Εδώ δεν υπάρχει αμφιβολία: Ο τύπος είχε ανοίξει την κουβέντα περί μαύρων και μεταναστών, την είχε κάνει νόμιμο ζήτημα και είχε ανοίξει χώρο και για τους υπόλοιπους ναζιστές. Και τέτοια ήταν η σαπίλα της βρετανικής κοινωνίας εκείνους τους καιρούς, που ακόμη κι οι ναζί, όσο έμεναν εντός του πλαισίου Ίνοχ Πάουελ,

απολάμβαναν έναν κάποιο σεβασμό. Με άλλα λόγια, ενώ δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα να μισείς τους μαύρους ή τους "έγχρωμους μετανάστες", οι Εβραίοι παρέμεναν θέμα ταμπού, εκτός από όταν τους αναγκάζαμε να το βγάλουν στην φόρα. Τα σκουπίδια του Πάουελ ήταν το μόνο που μπορούσαν να παίξουν, και το παίζανε όσο τράβαγε.

Εν τω μεταξύ, οι μήνες εκείνου του ζεστού καλοκαιριού του 1970 περνούσαν, κι όσο περνούσαν, τόσο αγρίευε η κατάσταση με τους φασίστες στο πάρκο. Για να λέμε και την αλήθεια βέβαια, κι απ' την αρχή δε μιλάμε για κάναν έρωτα κεραυνοβόλο. Με τη μία αρπάξαμε τα γνωστά: "Άντε κουρέψου", "άντε να βρεις καμιά δουλειά" και τα λοιπά και τα λοιπά. Αυτά βέβαια τα είχαμε φάει κανονικά στη μάπα από γονείς, συναδέλφους και τους κυρ Μήτσους στο δρόμο, οπότε δεν είχαν και πολύ αποτέλεσμα. Όταν όμως άρχισαν να μας λένε "εβραιόφιλους", "απατεώνες", ή και απλώς Εβραίους, το ποτήρι ξεχειλίζει. Απαντάγαμε με ένα "ευχαριστώ για το κομπλιμέντο Αδόλφε". Για παράδειγμα, όχι πως με ενοχλούσε και πολύ να με λένε "κοπρόσκυλο", αλλά όταν απάντησα, κατευθείαν πέσανε μάπες, κι οι μάπες καταλήξαν σε γενική κλωτσοπατινάδα. Μια άλλη φορά θυμάμαι που είπα σε έναν βλάκα: "Μας τα 'χεις πρήξει με τις "αδερφές" τις "κουνίστρες" και τις μαλακίες σου, αλλά είναι γνωστό πως κατά βάση ψοφάς να βρεις κάνα μπρατσωμένο φοιτητή να σε σύρει στο κρεβάτι!" Το βραβείο εξυπνάδας απονεμήθηκε άμεσα: Μια αστραπιαία κλωτσιά στ' αρχίδια, χώρια η ξεφτίλα να με πετάξουν έξω από το πάρκο οι μπάτσοι. Το σίγουρο πάντως είναι πως αν ζούσε ο Φρόντ, θα μας πλήρωνε για να 'ρθει κι αυτός στο πάρκο. Πού αλλού να βρει τέτοια φλέβα;

Η πλάκα είναι που πολλές φορές οι χειρότεροι ρατσιστές και αντισημίτες δεν ήταν οι ναζί, αλλά απλοί περαστικοί. Κάποιους τους θυμάμαι ακόμη. Ένα ζευγάρι Ιρλανδέζες μπαμπούριες με τις μάπες τους γεμάτες κακοφτιαγμένο make up, και το στόμα τους να κάνει πλάτσα πλούτσα καθώς ουρλιάζανε σαν τις μάγισσες του Σέξπιρ. Αυτές οι δυο ήταν οι πιο παθιασμένες εχθροί των Εβραίων που έχω συναντήσει στη ζωή μου. Θα έλεγα ότι είχαν κατά πολύ περάσει το όριο της τρέλας. Το θέαμα ήταν τόσο αποτρόπαιο που πονούσαν τα μάτια μου, οι κραυγές τους τόσο τσιριχτές που πονούσαν τ' αυτιά μου, με λίγα λόγια δεν τόλμαγα να τους αντιμιλήσω, εδώ που τα λέμε δεν τόλμαγα καν να τις κοιτάξω. Φυσικά αυτό δεν τις εμπόδιζε να με παίρνουν από πίσω γύρω γύρω στο πάρκο ουρλιάζοντας την αγαπημένη τους βρισιά: "Εβραιόφιλεε"! Ακόμη χειρότεροι ήταν δυο μεσήλικοι νταβατζήδες με κοψιά τούβλινης χέστρας. Αυτοί οι τύποι πήγαιναν πακέτο με κάτι πάλοι ποτέ κοπέλες που

είχαν πέσει στον έρωτά τους κάπου τον δέκατο ένατο αιώνα, και είχαν τη σπάνια ικανότητα να κάνουν ακόμη και τους ναζί να ντρέπονται. Το αγαπημένο τους χούι ήταν να βγάζουν ένα κέρμα από την τσέπη και να λένε: "Να! Να ένα σελίνι για το μηχανάκι του Χίτλερ!!!". Για να ολοκληρωθεί η παράσταση, όποτε ακουγόταν η μαγική λέξη "Εβραίος", μια από τις φίλες τους πεταγόταν και τσίριζε "Στις καμινάδες! Στις καμινάδες!". Τους φάγαμε στη μάπα τις τέσσερις Κυριακές ενός μήνα, τα πήραμε στο κρανίο, τους ρίξαμε κάτι μπούφλες κι έμαθαν να πηγαίνουν αλλού για περίπατο.

Όσο για μένα; Χώθηκα στους τσαμπουκάδες με τεράστια προθυμία. Είχα γίνει κολλητάρι με κάτι σκληρούς σιωνιστές που είχα γνωρίσει από διάφορα νυχτοπερπατήματα και σκυλοκαυγάδες, πράγμα που προφανώς οι αριστεροί δεν εγκρίνανε, αλλά δικιά μου ήταν η ζωή κι ό,τι γούσταρα την έκανα, και μ' όποιον γούσταρα τραβιόμουν. Τέλος πάντων. Υπάρχει κι ένα τελευταίο να πω: Σε μια συζήτηση που όλο και αγρίευε και είχε βγει έξω από το πάρκο, έχασα εντελώς την ψυχραιμία μου. Είχα μπρος μου έναν ναζί που μίλαγε μες τα μούτρα μου και πετούσε σαλάκια. Πήγα για το σαγόني του, στάθηκα κλωφόφαρδος και τον έστειλα ιπτάμενο πάνω σε ένα αυτόματο μηχανήμα αναψυκτικών· πέτσι και κόκες και παγάκια σκορπίσαν ένα γύρω. Με το που γύρισα να αντιμετωπίσω τους φίλους του έφαγα μία στο πλάι του κεφαλιού, έχασα την ισορροπία μου και κατρακύλησα σε κάτι πέτρινες σκάλες τρομοκρατώντας όλα τα είδη τουριστών του πάρκου. Ενώ ήμουν ζαλισμένος μαζεύτηκαν όλοι γύρω μου, και η συνέχεια γράφτηκε με αρβύλες.

Μέσα στο χαμό έσπασα ένα κόκαλο στο γόνατό μου και έλειψα δυο βδομάδες από τη δουλειά με φριχτούς πόνους. Αποτέλεσμα: Τις δυο βδομάδες που έλειπα η παραγωγή αυξήθηκε κι εγώ έφαγα απόλυση. Αυτό ήταν! Από τότε και μετά, οι διάλογοι πήραν αναβολή επ' αόριστον. Δεν ήταν και δύσκολο: Οι ναζήδες το 'χαν συνήθειο να μαζεύονται για ξύλο και να προβοκάρουν (με πρόσβαλες - θα πεθάνεις!), αλλά συνήθως ήταν και οι πρώτοι που πέρνανε τον πούλο όταν κάποιος αποφάσιζαν να τους γυρίσουν τις μάπες πίσω. Ε, μετά από μερικές κλωτσιές σταμάτησαν να έρχονται στο πάρκο. Χαθήκαμε λοιπόν με τα παιδιά, αλλά είχα ήδη αρκετά πάρε δώσε μαζί τους για να τους μισώ μια για πάντα τους γαμιόληδες. Για να πω την αλήθεια, αντίθετα με την προπαγάνδα τους, η βία τους τα κατάφερε μια χαρά να με επηρεάσει. Αν λοιπόν τολμούσαν ποτέ να βγουν στους δρόμους, εγώ θα 'μουν εκεί να τους περιμένω, με τις αρβύλες μου να βραίνουν απ' το σίδερο και μισό τούβλο στην τσέπη.

Α! Και καθόλου, μα καθόλου χαρούμενος!